

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret
E-mailes til jm@jm.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 4. marts 2011

J.NR.

540.10/24814/HSC

Høring over forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (revision af Bruxelles I-forordningen) KOM(2010) 748 endelig

Institut for Menneskerettigheder har den 2. februar 2011 modtaget forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (revision af Bruxelles I-forordningen) KOM(2010) 748 endelig med anmodning om eventuelle bemærkninger. Forslaget er omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Da Danmark er bundet af Bruxelles I-forordningen i henhold til en parallelaftale, vil Danmark skulle meddele Kommissionen om Danmark ønsker at gennemføre indholdet af forslaget. Hvis Danmark meddeler Kommissionen, at Danmark ikke ønsker at gennemføre indholdet af ændringerne, skal aftalen betragte som opsagt.

1. Baggrund for revisionen

Det overordnede mål med revisionen er ”yderligere at udbygge det europæiske område med retfærdighed ved at fjerne de resterende hindringer for retsafgørelses fri bevægelighed i overensstemmelse med princippet om gensidig anerkendelse”, jf. herved forslaget side 3 m. Forslaget lægger bl.a. op til afskaffelse af eksekvaturproceduren (det forhold, at en retsafgørelse truffet af én medlemsstat kan fuldbyrdes i en anden medlemsstat, når afgørelsen er erklæret eksegibel i fuldbyrdelsesstaten efter en nærmere beskrevet prøvelsesprocedure). Undtaget herfra – og dermed fortsat undergivet eksekvaturproceduren - er retsafgørelser vedrørende forpligtelser uden for kontrakt, der er opstået i forbindelse med krænkelse af privatlivets fred og af individets rettigheder, herunder ærekrænkelser, og kollektive erstatningssøgsmål. Der sker en udvidelse af forordningens anvendelsesområde til også at vedrøre sagsøgte med bopæl uden for EU,

ligesom forslaget indeholder bestemmelser om bl.a. udvidelse af forordningens kompetenceregler, værnetingsaftaler, voldgift, litispændens og indbyrdes sammenhængende krav samt anerkendelse af foreløbige og sikrende retsmidler.

Særligt vedrørende eksekvaturproceduren

Med forslaget til afskaffelse af eksekvaturproceduren afskaffes også kontrollen med, at retsafgørelser ikke strider mod grundlæggende retsprincipper (ordre public). Til sikring af sagsøgtes rettigheder efter artikel 47 i chartret foreslås indført særlige appelprocedurer, jf. herom i forslagets afsnit **3.1.Resumé af den foreslåede foranstaltning**, s. 5-6:

”...

Afskaffelsen af eksekvaturproceduren vil ske samtidig med indførelsen af en række processuelle garantier, der sikrer, at sagsøgtes ret til en retfærdig rettergang og hans ret til forsvar, der sikres ved artikel 47 i EU's charter om grundlæggende rettigheder, beskyttes i tilstrækkeligt omfang. Sagsøgte vil have tre retsmidler til rådighed til under ekstraordinære omstændigheder at forhindre, at en retsafgørelse truffet i en medlemsstat får virkning i en anden medlemsstat: For det første vil han kunne anfægte retsafgørelsen i domsstaten, hvis han ikke er blevet behørigt informeret om retssagen i den pågældende stat. For det andet vil forslaget indføre et ekstraordinært retsmiddel i fuldbyrdesmedlemsstaten, der vil give sagsøgte mulighed for at anfægte enhver anden formalitetsmangel, der kunne være opstået under sagen ved den oprindelige ret, og som kan have medført en krænkelse af hans ret til en retfærdig rettergang. Et tredje retsmiddel vil gøre det muligt for sagsøgte at forhindre fuldbyrdelsen af retsafgørelsen, hvis den er uforenelig med en anden retsafgørelse, der er blevet truffet i fuldbyrdesmedlemsstaten eller – når visse betingelser er opfyldt – i et andet land. Disse garantier tager højde for situationer, som på nuværende tidspunkt klares ved visse af de gældende afvisningsgrunde, navnlig til sikring af beskyttelsen af retten til forsvar, idet den væsentligste forskel er, at kontrollen af, at retsafgørelsen ikke strider mod grundlæggende retsprincipper, afskaffes.

...”.

Den menneskeretlige beskyttelse på området fremgår bl.a. af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1, (ret til retfærdig rettergang, når der skal ”træffes afgørelse ..i en strid om...borgerlige rettigheder og forpligtelser”) og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheders artikel 47, som behandler adgangen til effektive retsmidler og til en upartisk domstol. Derudover er retten til retfærdig rettergang beskyttet i FNs Konvention om Civile og Politiske Rettigheders artikel 14.

2. Instituttets bemærkninger, særligt vedrørende afskaffelse af eksekvaturprocedu- ren

Med det fremsatte forslag bortfalder den eksisterende adgang for en fuldbyrdelsesstat til at meddele afslag, fordi en anerkendelse af retsafgørelsen vil stride åbenbart imod medlemsstatens grundlæggende retsprincipper (ordre public). Dog opretholdes eksekvaturproceduren på området for bl.a. ærekrænkelser og kollektive erstatningssøgsmål. Som begrundelse herfor anføres for så vidt angår ærekrænkelserområdet, at disse sager er særligt ømtålelige, og at medlemsstaterne har indtaget forskellige holdninger til, hvordan det sikres, at de forskellige grundlæggende rettigheder overholdes. Der er derfor ikke (endnu) den fornødne tillid mellem retssystemerne. For så vidt angår området for kollektive erstatningssøgsmål er begrundelsen den, at hvert lands nationale erstatningsordning er enestående, og heller ikke på dette område antages den nødvendige grad af gensidig tillid at være til stede.

Kommissionen har anført, at eksigibilitetspåtegninger næsten altid imødekommes, og at anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser yderst sjældent afslås. På denne baggrund kan eksekvaturproceduren forekomme overflødig, tidskrævende og økonomisk bekostelig.

EU-medlemslandenes retssystemer har imidlertid betydelige indbyrdes forskelle – også på det øvrige civil- og handelsretlige område, dvs. krav i henhold til kontrakt, krav uden for kontrakt og ejendomsretlige krav. Det kan derfor ikke udelukkes, at der i enkelte tilfælde vil kunne blive truffet retsafgørelser, som (materielretligt) vil være åbenbart uforenelige med andre medlemsstaters retsordener.

Der er tale om et vidtgående skridt, og såfremt forslaget vedtages i sin nuværende udformning, må det antages, at ordre public ikke kan forventes genindført.

- Det er instituttets opfattelse, at der også fremover bør være adgang til en særskilt "minimumsgaranti"-prøvelse for domfældte ved den domstol, som skal tvangsfuldbyrde dommen, hvis en tvangsfuldbyrdelse vil være i åbenbar strid med anerkendelses- /tvangsfuldbyrdelsesstatens grundlæggende retsprincipper.
- Instituttet er i øvrigt enig i Justitsministeriets foreløbige generelle holdning, hvorefter forslaget overordnet set er positivt, men at en række punkter må søges afklaret under de kommende forhandlinger. Særligt rejser den såkaldte injurieturisme nogle principielle spørgsmål som bør søges afklaret.

Der henvises til ministeriets j.nr. 2010-748/21-0495.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør